

Vaša prava sa područja socijalnog osiguranja

U ovom informativnom listu navode se opšte informacije o vašim pravima sa područja socijalnog osiguranja.

Svako ima sledeća prava na području socijalnog osiguranja:

◆ Vaša zakonska prava

Propisi i zakoni kojima se određuju isplate socijalnog osiguranja (Social Security) sadržani su u saveznom zakonodavstvu Komonvelta. Zakonodavstvo u vezi socijalnog osiguranja obezbeđuje vam specifična zakonska prava. U niže navedenom tekstu obrazlažu se vaša ostala opšta zakonska prava.

◆ Vaše pravo na prijem ispravne vrste i iznosa isplate

Zakonodavstvo o socijalnom osiguranju navodi kakve isplate možete primati i platnu stopu (iznos) isplate na koju imate pravo. Centrelink treba da odluči na šta imate pravo prema postojećem zakonodavstvu.

◆ Vaše pravo da zatražite bilo kakvu isplatu socijalnog osiguranja

Imate pravo na predavanje molbe za bilo kakvu isplatu za koju smatrate da na nju imate pravo. Centrelink ne može odbiti da primi formular molbe.

Uvek treba da predate pismenu molbu za isplatu. Nije dovoljno da se usmeno raspitate. Ako ne predate pismenu molbu, možda ćete se dovesti u nepovoljan položaj time što nećete dobiti zaostatke isplata. Ako ne možete odmah otići u kancelariju Centrelinka i predati svoju molbu, možete nazvati i javiti Centrelinku da **nameravate zatražiti** isplatu. Ako posle toga predate formulare u roku od 14 dana od kad ste obavestili Centrelink o svojoj nameri da predate molbu, može se desiti da dobijete isplate od datuma kada ste ih nazvali.

◆ Vaše pravo na privatnost

Zakon o privatnosti iz 1988 - Privacy Act 1988 određuje kakve informacije mogu da sakupljaju državna odeljenja, kako mogu da se prikupljaju i kako i kada se mogu odavati.

Centrelink može zakonski prikupljati informacije koje se odnose na vaše pravo bez da krši zakonodavstvo o privatnosti.

Centrelink ne može bez vašeg odobrenja davati vaše lične podatke drugim osobama, npr. prijatelju, bivšem partneru ili društvenom radniku.

Ali Centrelink može, bez vašeg odobrenja, dati vaše lične podatke i primiti lične podatke o vama od drugih određenih državnih ustanova, kao što je Australijska poreska kancelarija ili Ministarstvo za imigraciju i multikulturalne i urođeničke poslove.

◆ **Vaše pravo da vidite svoj Centrelinkov dosije**

Prema *Zakonu o slobodi informisanja - Freedom of Information Act* - dostupna vam je kopija vašeg Centrelinkovog dosijea, kompjuterski podaci i arhivska evidencija, ili možete da pregledate tu evidenciju u roku od 30 dana od kad ste za to predali pismeni zahtev.

Ima nekih informacija koje ne možete da dobijete, uključujući poverljive informacije koje je dostavio neko drugi (npr. prijave), lične podatke druge osobe (npr. svog partnera) i neke medicinske podatke. Pogledajte informativni list "Sloboda informisanja" za više informacija.

◆ **Vaše pravo na pismena obaveštenja o odlukama sa razlozima**

Imate pravo na to da dobijete pismenu odluku u kojoj se navode razlozi za donošenje odluke, dokazi koji su razmatrani i zakonski osnov po kome je doneta odluka, u roku od 28 dana od predaje pismenog zahteva.

Ako ih već nemate, dobra je ideja da zatražite te informacije pre predavanja žalbe, iako ćete ih obično dobiti ako se žalite ovlaštenom službeniku za revizije - Authorised Review Officer.

◆ **Vaša prava ako vas posete terenski službenici Centrelinka**

Može se desiti da vas Centrelinkovi terenski procenitelji - Centrelink Field Assessors - (ili mobilni timovi za reviziju - Mobile Review Teams) posete u kući ili stanu. Ako se to desi, imate izbor, da li ćete im dozvoliti da uđu u kuću/stan ili ne. Imate pravo da odbijete da uđu. Imate pravo da zatražite da se razgovor obavi u kancelariji Centrelinka, ili da vam službenik Centrelinka uputi pismena pitanja. Najbolje je da to zatražite pristojno, ali odrešito. Pogledajte o tome informativni list "Centrelinkove kućne posete i vaša prava" - "Centrelink home visits and your rights" za više informacija.

◆ **Vaša prava prilikom razgovora sa Centrelinkom**

U većini slučajeva Centrelink ima pravo da zatraži od vas da dođete na razgovor, da bi mogao ispravno oceniti vaša prava na isplatu socijalnog osiguranja. Međutim, i vi imate određena prava u vezi sa tim razgovorima. Imate pravo da zatražite da vam se postave pismena pitanja. Možete takođe i da odgovorite pismeno. Obično ćete dobiti rok od 7 ili

14 dana u kojem treba da odgovorite. Ako želite, imate pravo da povedete sa sobom na razgovor prijatelja ili rođaka.

Ako niste zadovoljni sa načinom kako je službenik Centrelinka obavio razgovor, trebali biste nazvati Centrelinkovu Jedinicu za odnose sa strankama na 1800 050 004 koja obrađuje takve pritužbe. Takođe možete da se žalite Saveznom Ombudsmenu - Commonwealth Ombudsman.

◆ **Vaše pravo da ne dođete na razgovor o "krivičnom gonjenju"**

Ako šta dugujete Centrelinku, Centrelink može da zatraži od vas da dođete na razgovor o krivičnom gonjenju. Znaćete da li je to razgovor za krivično gonjenje po tome što će vas Centrelink upozoriti da se sve šta kažete može protiv vas upotrebiti u Sudu i da će se razgovor snimiti na magnetofonsku traku. Imate pravo da ne dođete na takav razgovor, ili, ako odlučite da dođete, možete ga napustiti kad god želite. Ne možete biti kažnjeni zato što ne dođete na taj razgovor ili što prekinete već započet razgovor. Vaše trenutne isplate ne mogu biti obustavljene zato što niste došli na razgovor o krivičnom gonjenju. Za više informacija o tome pogledajte informativni list "Krivično gonjenje za prestupe sa područja socijalnog osiguranja" - "Prosecution of Social Security offences".

◆ **Vaše pravo da tražite nezavisan savet pre nego što date Centrelinku informacije**

U svako doba imate pravo da tražite nezavisan savet o bilo kakvom pitanju sa područja socijalnog osiguranja. Ne ustručavajte se da kontaktirate za nezavisan savet Centar/zastupnika za socijalna prava - Welfare Rights Centre/Advocate ili društveni pravni centar na vašem području.

◆ **Vaše pravo da imate svog zastupnika**

Centrelinkova praksa dozvoljava da bude prisutan zastupnik na svim razgovorima ili lekarskim pregledima Centrelinka. Možete takođe nekog ovlastiti da obavlja poslovanje sa Centrelinkom u vaše ime; u ovo može biti uključeno sve, od odgovaranja na dopise koje primete do prijema isplata u vaše ime.

◆ **Vaše pravo da odbijete odmah dati izjavu**

Ako se traže informacije treba da vam se to najavi unapred, sa rokom od najmanje 7 dana za odgovor.

◆ **Vaše pravo na žalbu**

Ako se ne slažete sa odlukom Centrelinka, imate pravo da se protiv takve odluke žalite. Predaja žalbe je laka i besplatna. Da biste se žalili, jednostavno treba da kažete Centrelinku da niste zadovoljni sa njihovom odlukom i da želite da se žalite ovlaštenom službeniku za revizije - Authorised Review Officer (ARO). Najbolje je da se žalba preda u pismenoj formi i da za sebe zadržite kopiju pisma kojim ste se žalili. Međutim, možete da se žalite i telefonski.

ARO je viši službenik Centrelinka koji ima pravo da menja prvobitnu odluku. Mnogi ljudi se uspešno žale na tom stepenu.

Ako niste zadovoljni sa odlukom službenika ARO, možete da se žalite Tribunalu za žalbe na odluke socijalnog osiguranja - Social Security Appeals Tribunal (SSAT), koji je nezavisan od Centrelinka.

U bilo koje vreme možete predati žalbu službeniku ARO ili tribunalu SSAT. Međutim, da biste dobili zaostatke isplata od datuma kad se na vas primenila prvobitna odluka, treba da se žalite službeniku ARO u roku od 13 nedelja od prijema obaveštenja o odluci službenika ARO (sem za porodičnu poresku beneficiju - Family Tax Benefit - vidite niže navedeno). Ako se žalite više od 13 nedelja posle prijema obaveštenja i žalba vam je uspešna, dobićete zaostatke isplata samo od datuma kad ste predali žalbu.

Na žalbe službeniku ARO i tribunalu SSAT obično se primenjuju različiti propisi od onih u odnosu na procene porodične poreske beneficije - Family Tax Benefit - vidite informativni list "Porodična poreska beneficija" - "Family Tax Benefit" i "Porodična poreska beneficija i procena vaših prihoda" - "Family Tax Benefit and estimating your income".

Ako se žalite službeniku ARO ili tribunalu SSAT u vezi duga, ne primenjuju se vremenska ograničenja. To znači, ako vam žalba uspe i vaš dug je otpisan ili je uterivanje duga poništeno, možda imate pravo na vraćanje iznosa koji ste otplatili Centrelinku.

Ako niste zadovoljni sa odlukom tribunala SSAT, možete da se žalite Tribunalu za administrativne žalbe - Administrative Appeals Tribunal (AAT). Centrelink takođe može da se žali AAT-u protiv odluke SSAT-a. Treba da se žalite AAT-u u roku od 28 dana od prijema pismene odluke SSAT-a. Pod ograničenim okolnostima taj rok se može produžiti na nalog AAT-a.

4

Za više informacija o predaji žalbi pogledajte informativni list "Žalbe - kako da se žalite protiv odluke Centrelinka" i knjižice "Kako da se žalite Tribunalu za žalbe na odluke socijalnog osiguranja" - "how to appeal to the social security appeals tribunal" i "Komplet samostalnog zastupanja protiv odluka Socijalnog osiguranja pred Tribunalom za administrativne žalbe" - "Administrative Appeals Tribunal Self Advocacy Kit".

◆ Tumači

Ako smatrate da trebate tumača ili ako se sa tumačem osećate samopouzdanije, trebali biste koristiti jednu od tri **besplatne** prevodilačke službe.

■ U većini Centrelinkovih kancelarija raspoloživi su tumači svake sedmice u određeno vreme. U vašoj lokalnoj kancelariji Centrelinka mogu vam kazati da li imaju tumača koji govori vaš jezik i u koje vreme je tumač u kancelariji.

- Možete nazvati Višejezičnu telefonsku informativnu službu - Multilingual Telephone Information Service (MTT), koja je deo Centrelinka. Osoblje MTI-a su Centrelinkovi službenici koji govore dva jezika. Možete ih nazvati direktno na 131 202 i oni mogu da vam odgovore na pitanja.
- Takođe možete nazvati Telefonsku službu tumača - Telephone Interpreter Service (TIS) na 131 450 i zatražiti tumača. To je **besplatna** usluga.

Molimo imajte u vidu: Ovaj informativni list sadrži samo opšte informacije. Ne predstavlja pravni savet. Ako trebate pravni savet u vezi vaših socijalnih prava, molimo kontaktirajte vaš Centar/zastupnika za socijalna prava - Welfare Rights Centre/Advocate.

Centri za socijalna prava su obično društveni pravni centri koji se specijalizuju iz prava, administracije i zvaničnih stavova sa područja socijalnog osiguranja. Potpuno su nezavisni od Centrelinka. Sva pomoć je besplatna.

Ovo je informativni list sa najnovijim informacijama od aprila 2005.

www.welfarerights.org.au